

Сердюк О.В.
*магістрантка природничо-географічного факультету
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка,
Науковий керівник - доцент кафедри географії,
кандидат геол.-мін. наук Вовк В.М.*

ПОРІВНЯННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ШЛЮБНОГО СТАНУ НАСЕЛЕННЯ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ТА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Проведено порівняння територіальних особливостей шлюбного стану населення Кіровоградської і Львівської областей впродовж 2000-2013 років. Встановлено спільні та відмінні тенденції динаміки шлюбів та розлучень досліджуваних територій.

Ключові слова: шлюбно-сімейні відносини, шлюб, розлучення, офіційно зареєстрований шлюб, офіційно зареєстроване розлучення.

Сердюк О.В. СОПОСТАВЛЕНИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ БРАЧНОГО ПОЛОЖЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ КИРОВОГРАДСКОЙ И ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТЕЙ. Проведено сравнение территориальных особенностей брачного состояния населения Кировоградской и Львовской областей на протяжении 2000-2013 годов. Установлено общие и отличительные тенденции динамики браков и разводов исследуемых территорий.

Ключевые слова: брачно-семейные отношения, брак, развод, официально зарегистрированный брак, официально зарегистрирован развод.

Serdyuk O.V. COMPARISON OF TERRITORIAL FEATURES OF THE MARRIAGE POSITION OF THE POPULATION OF KIROVOGRAD AND LVIV REGIONS. The territorial peculiarities of the marital status of the population of the Kirovograd and Lviv regions over the period 2000-2013 are compared. The general and distinctive trends in the dynamics of marriages and divorces of the study territories have been established.

Keywords: marriage and family relations, marriage, divorce, officially registered marriage, a divorce was officially registered.

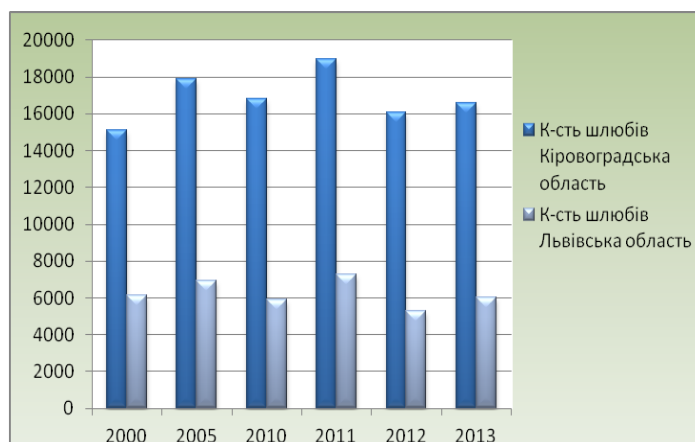
Вивчення статистики шлюбних відносин має велике значення з економічної і соціальної точок зору, адже шлюб та розлучення є одними із рушійних чинників формування демографічного розвитку. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що зміна ставлення в суспільстві до інституту сім'ї веде до зміни репродуктивної поведінки населення, як наслідок, до неповних сімей, а також до народження дітей поза офіційним шлюбом.

Сьогодні питаннями шлюбно-сімейної структури в Україні активно займаються науковці з Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи Національної академії наук України, зокрема: Курило І.О., Слюсар Л. І., Стешенко В.К., та інші.

Метою дослідження є комплексний порівняльний аналіз територіальних особливостей процесів утворення та розірвання шлюбу серед населення Кіровоградської та Львівської областей за період з 2000 по 2013 роки.

В процесі оцінки територіальних особливостей шлюбного стану населення Кіровоградської та Львівської областей був виконаний порівняльний аналіз статистичних даних, в результаті якого було побудовано графіки порівняння кількісних показників

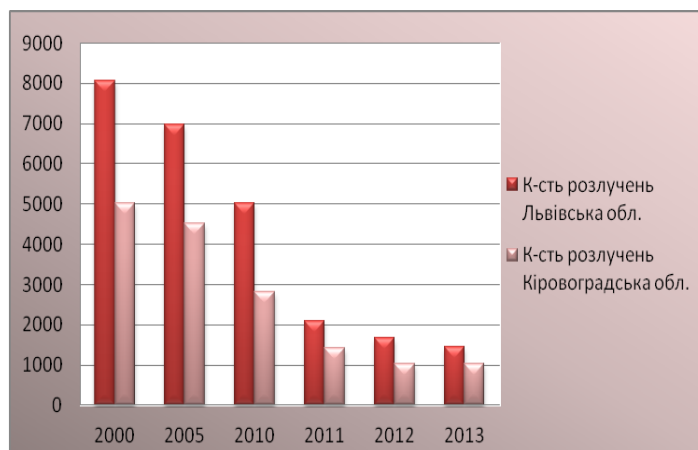
офіційно зареєстрованих шлюбів та розлучень у Кіровоградській та Львівській областях (див. рис. 1 та рис.2).

Рис.1.Кількість офіційно зареєстрованих шлюбів в Кіровоградській та Львівській областях (за період з 2000 по 2013 роки)

За період з 2000 по 2013 рік кількість офіційно зареєстрованих шлюбів у Кіровоградській та Львівській областях змінювались синхронно, повторюючи закономірності їх динаміки в Україні.

Особливо активно в Кіровоградській області шлюби реєструвались в період з 2005 по 2007 рік. Натомість у Львівській області таке різке зростання спостерігалось дещо раніше, а саме з 2000 по 2003 роки. Хоч і в різні проміжки часу, зростання становило 1,3 рази.

Рис.2. Кількість офіційно зареєстрованих розлучень в Кіровоградській та Львівській областях (за період з 2000 по 2013 роки)

У 2004 році показники зареєстрованих шлюбів у Львівській області значно знизились порівняно з попередніми роками. Тоді як в Кіровоградській області таке скорочення відбулось лише у період 2007-2010 роки, і склало 1,4 рази.

Починаючи з 2007 року у Львівській області почалось стабільне зростання укладання офіційних шлюбів. За означений період це зростання склало 1,2 рази. Саме у 2007 році були зареєстровані найвищі показники укладання шлюбів. Проте для Кіровоградської області 2007 рік, став початком скорочення укладання офіційних шлюбів, така тенденція зберігалась аж до 2010 року. Лише 2013 року ці показники поступово почали зростати.

Аналіз показників розлучуваності для обох територій за період з 2000 по 2013 роки дав змогу стверджувати, що тенденції розірвання шлюбних відносин значно скоротились. А саме:

- у Кіровоградській області загальна кількість офіційно зареєстрованих розлучень, з 2000 по 2013 рік скоротилась у 4,9 рази (з 5016 до 1028);
- у Львівській області за цей же період загальна кількість розірвання шлюбних відносин знизилась у 5,6 рази (з 8076 до 1450);
- для обох областей 2000 рік став піковим з кількості розірваних шлюбів.

Отже, підсумовуючи результати, можна констатувати, що:

1. Спільним для обох областей, в різні часові проміжки, було різке зростання показників офіційного укладання шлюбів (Львівська обл.. – 2000-2003 роки; Кіровоградська обл.. – 2005-2007 роки); також ці показники, згодом, значно скорочувались : у Львівській обл.- у 2004 році; а в Кіровоградській обл.. – з 2007 року.
2. За розлучуваністю для обох областей характерним є те, що за період з 2000 по 2013 роки тенденції розірвання шлюбних відносин значно скоротились (на 4,9 рази у Кіровоградській, та у 5,6 разів у Львівській області).

Список використаних джерел:

1. Махорін Г.Л. Основи демографії. Курс лекцій / Житомир: Вид-во “Волинь”, 2009. – 96 с., таб. 27, рис. 8.
2. Статистичний щорічник Кіровоградської області за 2013 рік. / За редакцією : Дівель Л.Б — Кіровоград : Головне управління статистики у Кіровоградській області, 2013 — 510 с.
3. Статистичний щорічник Кількість населення Львівської області 2014./ За редакцією : Зимовіної С.І. — Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2015 — с.-72.